

TEMA ADI : Doğa ve Evren

METİN ADI : Martı

METNE HAZIRLIK

1. Size göre insanı ya da bir canlıyı özel kılan nedir?
2. Bildiğiniz kuş adlarını söyleyiniz.
3. Bir kuş türünü, diğer kuş türünden ayıran özellikler hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Metni noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli okuyunuz.

MARTI JONATHAN LIVINGSTON (JANITIN LİVİNSTİN)

(Aşağıdaki bölüm Martı adlı romanın ilk bölümünden alınmıştır.)

Durgun denizin minik dalgacıkları üzerinde, güneşin altın gibi ışıldadığı pırıl pırıl bir sabahtı.

(...)

Sahilin ve teknenin çok ötesinde, bir martı, Jonathan Livingston tek başına uçuş çalışmaları yapıyordu.

(...)

Çoğu martı sırf yiyecek bulmak, sahilden ayrılıp tekrar geri dönebilmek için uçar. Bunun dışında bir şey öğrenmek için uğraşmazlar. (...) Onlar için uçmanın tek anlamı, karınlarını doyurabilmektir. Oysa Martı Jonathan Livingston için önemli olan yemek değil uçmaktır. Martı Jonathan uçmayı büyük bir tutkuyla seviyordu.

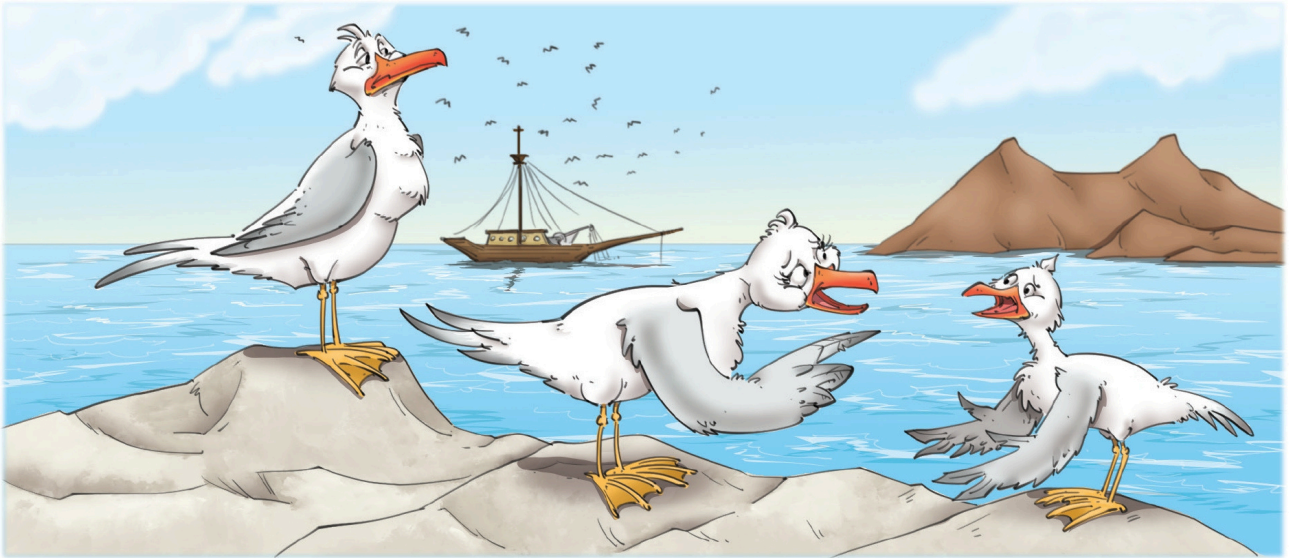
(...)

Yumuşak bir ses tonuyla, “Buraya bak Jonathan,” dedi babası. “Kış gelmek üzere. Balıkçı tekneleri giderek azalacak, balıklar da artık suyun üzerinde değil, derinlerde yüzecek. Eğer bir şey öğrenmek istiyorsan, nasıl yiyecek bulacağını öğren. Bu uçma çaban gerçekten de çok hoş ama uçmanın karın doyurmadığını sen de biliyorsun. Şunu hiç aklından çıkarma; senin uçma nedenin yiyecek bulabilmek!”

Jonathan, itaatkâr bir şekilde boynunu öne eğdi. Birkaç gün boyunca, diğer martılar gibi davranmaya çalıştı, bunun için gerçekten çabaladı. Çıgıllıklar atarak iskele ve balıkçı teknelerinin etrafında, bir parça ekmek için dolaştı durdu, ufacak da olsa bir balık yakalayabilmek için suya daldı, mücadele etti. Fakat olmuyordu işte, bunları bir türlü yapmak istemiyordu.

Zar zor avladığı hamsiyi yaşlı, aç bir martının önüne bilerek düşürürken, “Bunların tümü çok anlamsız,” diye düşündü Jonathan. “Onca zamanı boşu boşuna geçireceğime, uçmayı öğrenebilirdim. Öğrenecek ne çok şey var!”

Tekrar eski Martı Jonathan olması uzun sürmedi. Denizde, çok ötelerde yine öğreniyordu; aç, fakat mutlu. (...)

(Romanın devamında Martı Jonathan uçuş denemelerine devam eder. Birçok denemeden sonra başarısız olduğunu görünce bundan vazgeçer ve diğer martılar gibi olmaya karar verir. Ancak bir gün martıların karanlıkta uçamayacağı düşüncesini yıkmak için karanlıkta uçmaya karar verir. Birkaç deneme sonrasında özgürce uçabildiğini fark eder. Jonathan zamanla akrobatik uçuşlar yapabilen tek martı olur. Bir gün gökyüzünde özgürce uçarken gecenin bir yarısı ışıklar saçan iki martıyla karşılaşır. Onların uçma stillerini çok beğenir. Bu iki martı aynı aileden olduklarını söyleyip Jonathan'ı da yanlarına

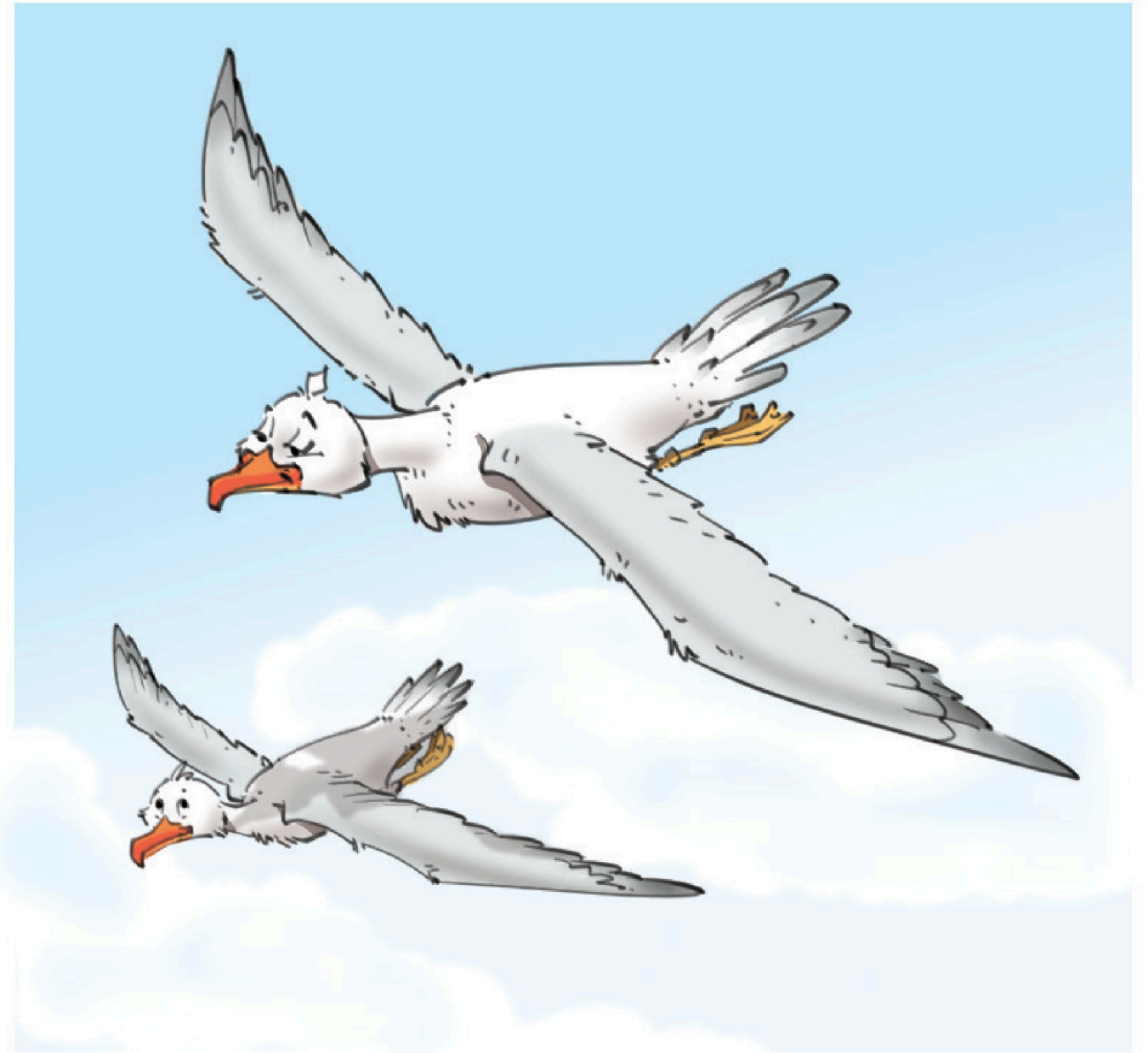
alarak gökyüzünde yükselir ve gözden kaybolurlar. İkinci bölümde Jonathan'ın Sullivan (Sulivan) ve Chiang (Çiank) adlı martıların gezegenindeki hayatı anlatılır. Burada onlardan çok şey öğrenir ve tekrar dünyaya geri döner. Üçüncü bölümde ise Jonathan'ın eğittiği öğrencilerle yaşadıkları anlatılır. Flatcher (Filetcır) adlı bir öğrencisinin başına gelen bir olaydan sonra Flatcher'ı yanına alarak bin metre uzağa kaçma başarısı gösterirler. Bunun nasıl olabildiğini soran öğrencisine, "Eskiden olduğu gibi çalışarak." diyerek cevap verir. Romanın sonunda Jonathan'ın vücudu şeffaflaşır ve ortadan kaybolur. Böylece öğrenmenin yaşının olmadığını Flatcher'a ve diğer martılara hissettirir.)

Richard BACH (Rıçırd Bah)

Çeviren: **Kader AY-Aslı TÜMERKAN**

Martı Jonathan Livingston

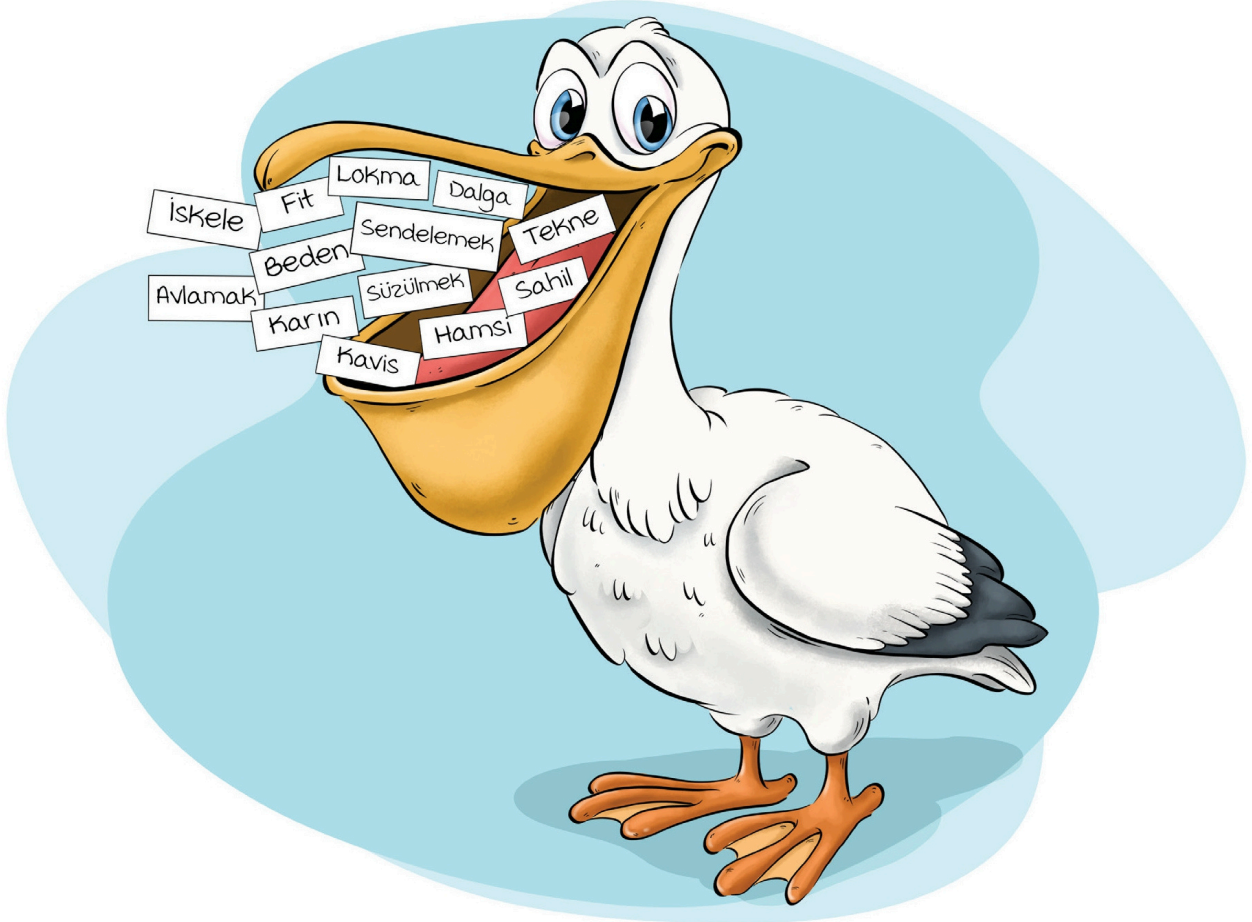
(Kısaltılmıştır.)

1. ETKİNLİK

“Nesi Var?” adlı oyunla ilgili aşağıdaki bilgileri okuyunuz. Ardından öğretmeninizin rehberliğinde oyunu arkadaşlarınızla oynayınız.

NESİ VAR?

Pelikanın gagasının içindeki kelimeleri tahtaya yazınız.

İki kişilik gruplara ayrılınız.

Öğretmeninizin kontrolünde tahtaya çıkarak “anlatıcı” ya da “dinleyici” rollerinden birini seçiniz. Eğer anlatıcıysanız tahtada yazan kelimelerden birini aklınızda tutunuz. Bu kelimeyi dinleyici rolündeki arkadaşınıza söylemeyiniz. Dinleyici rolündeki arkadaşınızın sorularına doğru ve anlaşılır bir şekilde cevap veriniz. Eğer dinleyici rolündeyseniz anlatıcı arkadaşınıza seçtiği kelimeyle ilgili üç soru sorunuz (Canlı mıdır? Yenir mi? Kokulu mudur, vb.). Aldığınız cevaplardan hareketle aklında tuttuğu kelimeyi bulmaya çalışınız. Kelimeyi söylemek için sadece bir hakkınız var. Kelimeyi doğru bilerseniz tahtaya çıkacak bir sonraki grubu ve kelimenin anlamını tahmin etmesi için bir arkadaşınızı seçebilirsiniz. Kelimenin anlamını yanlış tahmin ederseniz kazandığınız haklar anlatıcıya geçer. Oyunu oynarken sınıf kurallarına uyunuz. Oyunu öğretmeninizin uygun gördüğü süre boyunca oynayınız.

Sahilden ve teknin çok ötesinde, denizin üzerinde tek başına uçuş çalışmaları yapıyor.

2. ETKİNLİK

Metinle ilgili aşağıdaki soruların cevaplarını yazınız.

1. Jonathan uçuş çalışmalarını nerede yapıyor?
2. Martı Jonathan'ı, diğer martılardan ayıran özellikler nelerdir?
3. Babası Jonathan'dan neyi öğrenmesini istiyor?
4. Jonathan babasıyla konuşmasının ardından nasıl davranıyor?
5. Jonathan romanın devamında hangi özelliklerde iki martıyla karşılaşır? Onlarla neler yapıyor?

Babası, uçmanın yeni yollarını denemek yerine nasıl yiyecek bulacağını öğrenmesini ister.

Önce itaatkâr bir şekilde davranmaya çalışır, diğer martılar gibi olur; fakat kısa süre sonra bundan mutlu olmadığını fark eder ve yeniden uçuş denemelerine başlar.

3. ETKİNLİK

Jonathan, kendisi gibi uçmayı seven iki martıyla karşılaşır. Onlarla birlikte karanlıkta uçmayı öğrenir, özgürce akrobatik uçuşlar yapar ve sonunda öğretici konumuna gelir.

Metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

Metnin konusu

Martı Jonathan Livingston'un uçuş tutkusunu gerçekleştirmek için gösterdiği çaba.

Metnin ana fikri

İnsan (veya canlı), tutkularının peşinden giderse gerçek özgürlüğe ve mutluluğa ulaşır.

4. ETKİNLİK

Metindeki gerçek ve hayalî öğelerden bazılarını aşağıya yazınız.

Gerçek öğeler:

Martılar, deniz, balıkçı tekneleri, uçmak, yiyecek aramak.

Hayalî öğeler:

Martıların konuşması, düşünmesi, duygularını ifade etmesi, Jonathan'ın başka martılara uçmayı öğretmesi, seffaflaşarak kaybolması.

VIDEO

ETKİNLİK

5. ETKİNLİK

Okuduğunuz metinde geçen martı Jonathan'ın yerinde siz olsaydınız daha iyi uçamak için neler yapardınız? Hedefinizle aranızda giren engelleri diğer insanları kırmadan nasıl ortadan kaldırırdınız? Yazınız.

Jonathan'ın yerinde olsaydım, pes etmeden her gün uçuş denemeleri yapardım. Hatalarımdan ders alırdım, korkularımı yenmeye çalışırdım. Bana inanmayanların sözlerini önemsemeyirdim, hedefime ulaşmak için sabırla çalışırdım. Başkalarını kırmadan, kendi yolumda ilerlemeye devam ederdim.

6. ETKİNLİK

Martı Jonathan'ın ve babasının kişilik özelliklerini karşılaştırarak yazınız.

Jonathan'ın kişilik özellikleri
Meraklı, azimli, cesur,
özgürlüğüne düşkün,
öğrenmeye açık, hayalperest.

Babasının kişilik özellikleri
Gerçekçi, temkinli, geleneksel,
güvenliği seven, yeniliklere
kapalı.

7. ETKİNLİK

"Martı" metnini, olayların oluş sırasına dikkat ederek özetleyerek aşağıya yazınız.

Martı Jonathan diğer martılardan farklı olarak uçmayı çok sever ve yeni hareketler denemek ister. Diğer martılar onu anlamaz, yalnız kalır ama pes etmez. Babası onun yiyecek bulmaya odaklanmasını ister, fakat Jonathan uçuş tutkusundan vazgeçmez. Sürekli çalışarak daha iyi uçar, sonunda karanlıkta uçmayı da öğrenir. Uçuşu bir yaşam biçimine dönüştürür ve öğrendiklerini diğer martılara öğretir.

8. ETKİNLİK

Öğretmeninizin kontrolünde okul bahçesine çıkınız. “Sonraki Derse Hazırlık” aşamasında hazırlayarak sınıfa getirdiğiniz yiyecekleri bahçede uygun bir yere koyunuz. Kuşların yiyecekleri nasıl yediklerini gözlemleyiniz. Ardından dışarıda yaşayan bütün canlılar için yiyecek bulmanın oldukça zor olduğu kış mevsiminde, kuşların ve diğer canlıların yiyecek bulabilmesi için neler yapılabileceği hakkında arkadaşlarınızla konuşunuz. Konuşmalarınızda kelimeleri anlamlarına uygun kullanmaya ve konuşma kurallarına uymaya dikkat ediniz.

9. ETKİNLİK

Aşağıda Kuş Cenneti ile ilgili verilen bilgileri okuyunuz.

KUŞ CENNETİ

Marmara Bölgesi’nde, Balıkesir ili sınırları içindedir. 1959 yılında millî park ilan edilmiştir. Afrika’dan, Avrupa ve Asya’ya göç eden su kuşlarının ana göç yolları üzerinde bulunan Kuş Cenneti tepeli pelikan, ak pelikan, balıkçıl, kaşıkçı, karabatak, yaban kazı, yaban ördeği ve ötücülerden oluşan binlerce kuşun ağaçlar ve sazlar üzerine yuva yaptığı büyük kuluçka kolonilerini barındırmaktadır. Kuş Cenneti Millî Parkı, bünyesinde barındırdığı 266 kuş, 118 bitki ve Kuş Gölü’ndeki 23 balık türü ve çeşitli sürüngen türleri için yaşamsal öneme sahiptir.

(Genel ağdan alınmıştır.)

Doğa canlılara ihtiyaç duydukları oksijeni, suyu ve besini sağlar. Canlılar bu kaynakları paylaşmak zorundadır. Kuş Cenneti, birçok canlıya ev sahipliği yapması ve besin sağlaması nedeniyle Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğü’nün koruması altındadır. Siz de canlılara ev sahipliği yapan, onlara besin sağlayan doğal mekânların nasıl korunacağıyla ilgili defterinize bir metin yazınız. Metninize başlık koymayı, metninizi bitirdikten sonra kontrol ederek varsa yazım ya da noktalama yanlışlarınızı düzeltmeyi unutmayınız. Eğer istiyorsanız metninizi derste okuyabilir ya da sınıf panosunda sergileyebilirsiniz.

SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Güvenilir kaynaklardan yararlanarak geri dönüşüm konusunda araştırma yapınız. Sınıfınıza kullanmadığınız bir pet şişe getiriniz.